

02 Ekim 2017
GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610- **26334**
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-7897)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 05.10.2016 tarihli ve 43452547-120.07-59221 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Sayın Müslüm DOĞAN'ın tarafıma tevcih ettiği 7/7897 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-7897 Esas Numaralı Önerge Cevabı (3 sayfa)

Sorular 1, 2:

Termik santraller insan kaynaklı karbon salınımlarının en büyük kaynağıdır. Bu da kömürden elde edilen enerjiyi iklimimizin karşı karşıya olduğu en büyük tehdit haline getirir.

Kömür, havamızı ve suyumuzu kirletirken hem güvensiz ve ucuz istihdam vaadiyle iş gücümüzü madenlere bağımlı kılmakta, hem de geri dönüşü olmayan iklim değişikliğine en büyük tehditlerden birini oluşturarak geleceğimizi tehlikeye atmaktadır.

Türkiye’de planlanan yaklaşık 80 yeni termik santral projesi hayata geçtiği takdirde, en az 200 milyon ton sera gazı emisyonu ortaya çıkacak, Türkiye hızla Dünya’nın emisyon şampiyonu ülkelerinden birine dönüşecek ve küresel seviyede iklim değişikliğinden dolayı ortaya çıkan adaletsizliğe en fazla neden olan ülkelere biri olacaktır. Bu gerekçeyle;

- Söküm, atık ve çevresel maliyetler hesaplandığında kömür enerjisi mi, yoksa yenilenebilir enerji mi daha pahalı bir enerji türüdür?

- 2002-2016 yılları arasında kömür enerjisi ve fosil yakıtlara verilen toplam teşvik miktarı kaç milyon TL’dir?

Cevaplar 1, 2:

Elektrik santrallerinin belli bir periyotta ürettiği toplam enerjinin tam kapasitede üretebileceği enerjiye bölümü ile elde edilen net kapasite faktörü güneş ve rüzgar enerjisi gibi yenilenebilir enerji santrallerinde kesintili üretim ve üretimin hava şartlarına bağlı olması nedeni ile baz yük santrallerine göre düşük seviyelerde gerçekleşmektedir. Yenilenebilir santrallerinden üretilen elektrik enerjisinin kesintisiz, sürdürülebilir ve karşılanabilir elektrik enerjisi arzı sağlanması için toplam elektrik enerjisi tüketiminde belirli oranlarda gerçekleşmesi gerekmektedir.

Ülkemizin elektrik üretiminde kesintisiz elektrik üretecek baz yük santrallerine ihtiyacı bulunmaktadır. Baz yük santralleri birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de birincil enerji kaynağı olarak doğal gaz ve kömür yakıtlarını kullanan santrallerden oluşmaktadır.

Kurulu/kurulması planlanan termik santrallerde çeşitli fosil yakıtlar kullanılmaktadır. Başta arz güvenliğinin temini olmak üzere, baz yük santrallerinde kaynak çeşitliliğinin oluşturulması, ülkemizin hedeflemiş olduğu yenilenebilir kaynaklara dayalı kurulu kapasitesinin regülasyonunun sağlanabilmesi ve yerli kaynak kullanılarak dışa bağımlılığın azaltılması açısından termik santrallerin kurulumu önem arz etmektedir.

Soru 3:

Kurulması planlanan termik santrallerin denizde ve su kaynaklarında yaratacağı ısı kirliliğine ve doğal yaşama olan etkisine dair teknik bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılmış ise bu çalışmaların içerikleri nelerdir?

Cevap 3:

Soğutma sistemleri hava ve su soğutmalı sistemler olarak ikiye ayrılmaktadır. Termik santrallerde ortalama 540 °C’de ve 140 Atm basınçta kızgın kuru buhar önce yüksek basınç, sonra orta ve düşük basınç türbinlerinde enerji üretilmesini sağlar. Atık buhar, 50-60 °C buhar fazında iken soğutma suyu ile su fazına geçer. Soğutma suyu buhardan gelen atık ısıyı çevreyi etkilemeden atmosfere verilmesini sağlar. Suyu dönen buhar, kulede soğuk su havuzunda toplanarak işletmeye gönderilir. Suyun buharlaşması sonucu nemi artan hava, kulede en üstünde bulunan fan bacasından atmosfere atılır. Soğutma kulesinde kullanılan suya pH dengesi için asit dozajı, organik kirliliği engellemek için klor, askıda katı maddeyi (AKM) engellemek içinse fosfatlı bileşikler eklenir. Deşarj edilen suyun “Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği”ne

uygunluğu ölçülmektedir.

Bununla birlikte ülkemizde iklim değişikliği ile mücadele ve hava kirliliğinin önlenmesi amacıyla gerekli tedbirlerin alınması ve iç ve dış politikaların belirlenmesi çalışmaları “İklim Değişikliği ve Hava Yönetimi Koordinasyon Kurulu” tarafından koordine edilmektedir. Bakanlığımız bu kurulda aktif olarak temsil edilmektedir.

İklim Değişikliği ve Hava Yönetimi Koordinasyon Kurulu tarafından alınan kararlar gereğince Bakanlığımız “Elektrik Üretiminden Kaynaklanan Sera Gazı Emisyonlarını” takip etmekle sorumludur.

Bu kapsamda; 2014 yılına ait “Elektrik Üretiminden Kaynaklanan Emisyon Envanteri” uluslararası kurallara uygun olarak hazırlanmış ve sorumlu kuruluş olan Türkiye İstatistik Kurumuna iletilmiştir.

2014 yılında gerçekleşen İklim Değişikliği Taraflar Konferansında tüm tarafların iklim değişikliği ile mücadele yolunda emisyon azaltım katkılarını sunması kararı alınmış ve bu kapsamda ülkemiz 2015 yılında Paris’te düzenlenen 21. Taraflar toplantısından önce, uygulama dönemi 2020 yıllarını kapsayan “Niyet Edilmiş Ulusal Katkıları”nı (INDC) Birleşmiş Milletler Sekretaryasına bildirmiştir. Bakanlığımız, sunulan katkı kapsamında en yüksek oranda, mümkün ve ekonomik emisyon azaltımının sağlanması için büyük çaba sarf etmektedir. Bu kapsamda söz konusu INDC belgesinde 2030 yılında 2012 yılına göre yüzde 21’e kadar emisyon azaltımı öngörülmekte, bu azaltımda en büyük pay, Bakanlığımızın sorumluluğunda olan elektrik üretim sektörüne aittir.

Bakanlığımız enerji ve madencilik faaliyetlerinin iklim değişikliğine ve çevreye daha duyarlı hale getirilmesi için yoğun çaba sarf etmektedir.

Bu kapsamda;

- Enerji kaynaklarının yol açtığı kirlenmenin azaltılması konusunda ulusal ve uluslararası boyutlarda çalışmalar yapmak, bunu teşvik etmek,
- İklim ve enerji politikalarını oluşturmak, dünyada ve AB’de yürütülen emisyon ticareti faaliyetlerini takip etmek, ilk etapta yerel ve sektörel emisyon ticareti konusunu değerlendirmek ve buna göre gerekli faaliyetleri başlatmak, ulusal ve uluslararası iklim değişikliği ve düşük karbonlu kalkınma politikaları ile Bakanlık politikalarının uyumlu hale getirilmesini sağlamak,
- AB Çevre Mevzuatının yerli mevzuata uyarlanması çalışmalarına katılmak,
- Çevrenin enerjiye olan ekonomik maliyeti ve çevre politikalarının enerji yatırımları üzerindeki etkilerini araştırmak,
- Enerji ve tabii kaynaklar alanındaki faaliyetleri çevreye duyarlı hale getirmek ile ilgili çalışmalar sürdürülmektedir.

Soru 4:

Büyük çoğunluğu ithal kömüre dayalı bu santraller üretime geçtiğinde yılda kaç milyon ton kömür ithal etmek gerekecektir? Bu işletmelerde günlük kaç milyon ton kömür yakılacaktır ve kaç ton kül ve cüruf çıkacaktır? Günlük gaz emisyon miktarları ne kadar olacaktır?

Cevap 4:

Medyada ya da çeşitli platformlarda ithal kömüre olumlu bakmadığımızı, önceliğimizin yerli kaynaklarımız olacağını ifade etmiştim. Şu anda da ithal kömüre vergi uygulanmaktadır. Dolayısıyla bizim önceliğimiz yerli kömür olacaktır.

İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN MÜSLÜM DOĞAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/7897)

Bununla birlikte santrallerin yıllık bazda gerçekleştireceği üretim miktarı elektrik piyasasının dinamiklerine bağlı olarak önemli ölçüde değişebilmektedir. Bu yüzden üretim tesislerin kullanacağı kömür, çıkacak kül ve cüruf ve gerçekleştirecek emisyon miktarları tesisin üretim miktarına göre değişiklik gösterebilecektir.

Soru 5:

Türkiye ithal kaynaklarla enerji üretimine yılda kaç milyon dolar harcanmaktadır?

Cevap 5:

Ülkemizin yıllar bazında enerji ithalatı için Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayınlanan “Fasıllara Göre İthalat” raporunun 27.fasıl, “Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar”, baz alınmaktadır. 2000-2015 dönemi için enerji ithalatı aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Buna göre, 2015 yılında enerji ithalat tutarı 37,8 milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir.

